

Akdeniz Üniversitesi
Dumlupınar Bulvarı
07058 Kampus
Antalya/TÜRKİYE

Akdeniz Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Fakültesi
Gerontoloji Bölümü

Eğitim ve Yetişkinlikte Eğitim

Prof. Dr. phil. habil. İsmail Tufan

Gençlerimizin Mezuniyet Törenlerinde Amerikan filmlerinde gördüklerini yaparak, cübbe ve kep ile diplomasını aldıktan sonra keplerini havaya fırlatmaları, acıklı bir durumdur. Sadece bir özenti olduğu için değil, aynı zamanda bu gençlerin sevinmelerini gerektirecek bir durum olmadığı için acıklıdır. Mezuniyet Töreni lisede yapılıyorsa, gençlerin çoğu kendi istedikleri bir yükseköğretimi göremeyecektir. Üniversitede bir yer kapanları ileride işsizlik beklemektedir. Havada uçuşan kepler Hollywood filmlerindeki hayal balonlarından biri olarak onların hayatında sonradan hüzünlü bir anı olarak anacakları ve belki de anımsamak istemeyecekleri acı bir hatıra olarak kalacaktır.

Diğer taraftan eğitim ve öğrenme süreci, okuldan ve üniversiteden mezun olunca sona ermiyor. Çağımızın koşulları insandan ömür boyu öğrenmeye hazır olmasını talep ediyor. Ömür boyu öğrenmenin, gerekliliği ve gereksizliği ayrı bir tartışma konusudur. Ancak yetişkin eğitimi, artık çağımızın büyük ilgi çeken alanlarından biridir.

Yetişkin eğitimi toplumumuzda yer etmemiştir. Yetişkin eğitimini andıran türleri vardır, ama bunlara yetişkin eğitimi denilmez. Ayrıca bilimsel açıdan yetişkin eğitiminin teorik gerekçelendirmesi de yapılmamıştır.

Yetişkin eğitiminden, temel veya mesleki eğitimini görmüş kişilerin çeşitli sebeplerden dolayı devam eden kasıtlı veya niyetli eğitimini anlarsak, aklıma önce personel alacak bir kurumun sınavına hazırlık amaçlı öğrenme gelmektedir. Fakat bu, yetişkin eğitimi değildir. Her ne kadar binlerce yetişkin harıl harıl bir şeyler öğrenerek sınava hazırlansalar bile, öğrenme niyetiyle bunu yapmadıkları bellidir.

Yetişkin eğitimi bilinçli öğrenme kararının yanı sıra edinim sürecini de içerir. Personel alımı için açılan sınavlar, kastettiğimiz anlamıyla yetişkin eğitimi değildir. Çünkü sınavlara hazırlık bir öğrenme ve edinim süreci değil, daha ziyade edinilmiş olan ezberciliğin yetişkinlikte devam eden bir sürecidir. Bunun en iyi örneği, bu sınavlara hazırlık amacıyla yazılan kitaplardır. İçinde binlerce soru olan, kilosu ağır “soru-cevap-kitapları”, ezbercilik dışında bir şey vermez. Eğitim sistemimiz “ezberci ordusu” yaratmaktadır.

Yetişkin eğitiminden benim anladığım, tarihsel koşulları, sosyo-ekonomik gereksinimleri, mali ve yasal düzenlemeleri, farklı ilgili alanlarını ve kurumları içeren bir sosyal uygulama alanıdır. Bu açıdan ülkemizde yetişkin eğitimi büyük ölçüde doldurulması gereken boş bir alan olarak göze çarpıyor.

Akdeniz Üniversitesi
Dumlupınar Bulvarı
07058 Kampus
Antalya/TÜRKİYE

Akdeniz Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Fakültesi
Gerontoloji Bölümü

Genel olarak iki türlü yetişkin eğitimi vardır: Dışarıdan ya da kendi kendini organize eden yetişkin eğitimi. Yetişkin eğitiminin tipik özelliği gruplar halinde bir araya gelen yetişkinlerin kasıtlı (niyetli) öğrenim sürecidir. Kasıtlılık (niyetlilik), yetişkin eğitiminin temel özelliğidir. Personel sınavı örneğinde kalırsak, bu sınava hazırlık yapan kişilerde de öğrenme niyeti vardır, ama ender hallerde bir araya gelerek, sınava hazırlık yaparlar. Aksine sınava bireysel hazırlık yapılır. Çünkü birbirlerinin rakibidirler. Hiçbiri diğerinin sınavda kendisinden daha başarılı olmasını arzu etmez. Niyet vardır, ama iyi niyet yoktur.

Ayrıca bu sınavların birçoğunda yaşanan skandallar da göz önüne alındığında, bu tür sınavlara hazırlanan yetişkinlerin, öğrenme niyetiyle değil, az sayıdaki işyerinden birini “kapma niyeti” ile hareket ettikleri de besbellidir.

İnsanlar, günlük iletişimlerinde ve diğer gayri resmi ve amaçsız öğrenim biçimleriyle her gün karşı karşıyadır. Öğrenme, sonsuz bir yolculuktur. Beşikten mezara kadar öğreniriz. Yetişkin eğitiminin bundan farkı, niyetlilikten ve organize oluşundan kaynaklanmaktadır.